

ادیبان ادبیات نخوانده!

جمعی از سرشناس‌ترین استادان ادب فارسی و نیز شاعران نام‌آور معاصر، در رشته ادبیات تحصیل نکرده‌اند از زنده‌یادان اخوان ثالث و فریدون مشیری تا مر حوم د کتر اسلامی ندوشن و استاد خالقی مطلق

دکتر امیر الهامی

calture@khorasannews.com

در پهنه فرهنگ ایران زمین، آثار و پژوهش‌های ادبی، الزاماً در گرو تفکرات و اندیشه‌های دانش‌آموختگان زبان و ادبیات فارسی نبوده است. حداقل در دوران معاصر، داستان‌ها، رمان‌ها و غزلیات نابی وجود دارد که صاحبان آن، پزشکان و متخصصان علوم غیرادبی بوده‌اند. ده‌ها شاعر و قاصه‌نویس‌رامی‌شناسیم که ادبیات نخوانده‌اند؛ اما مردم با شعر و قصه‌های آن‌ها سال‌ها زندگی کرده‌اند. نویسندگانی همچون غلامحسین ساعدی، محمود دولت‌آبادی و شاعرانی مانند اخوان ثالث و فریدون مشیری از این جمله‌اند. به‌عنوان مثال، اخوان ثالث هنرموز دبیرستان بود و تعدادی دیگر در رشته‌های مختلفی به‌جز ادبیات تحصیل کرده بودند اما هر کدام از آنان در ساحت زبان و ادبیات فارسی، بزرگانی تکرارنشده‌ی هستند.

محمد علی اسلامی ندوشن داستان این جریان زمانی جذاب‌تر می‌شود که دریابیم گروهی از منتقدان و صاحب‌نظران حوزه ادبیات در بخش نقد و بررسی متون و تصحیح آن نیز تحصیلاتی غیر از زبان و ادبیات فارسی داشته‌اند. چندی پیش جامعه ادبی در سوگ د کتر محمد علی اسلامی ندوشن نشست. شاید بسیاری از ادب‌دوستان ندانند که او د کترای حقوق بین‌الملل از دانشگاه سوربن فرانسه داشت و استادپیش‌کسوت دانشکده حقوق و علوم سیاسی بود؛ اما آثارش همچون «آواها و ایماها» و «جام جهان بین» و... دریچه‌ای است که مخاطب خود را به جنگلی از موضوعات و عناوین متنوع و مطلوب می‌کشاند. روش او در نقد و تحلیل آثار ادبی این است که شاخ و برگ‌هایی را که در آثار مختلف وجود دارد، به کنار می‌زند و در حوزه‌های مختلفی همچون سعدی‌شناسی، حافظ‌پژوهی و فردوسی‌شناسی، ما را با خطوط برجسته تفکر شاعر آشنا می‌کند.

زریاب، خالقی مطلق و حلبی دکتر عباس زریاب خوبی، بزرگی دیگر از نام‌آوران پژوهشگر در عرصه ادبیات است که تحصیلات عالی‌ه خود را در دانشکده معقول و منقول آن زمان و در حوزه تاریخ و ادیان و فلسفه گذرانده و دانش آموخته مقطع د کتر از دانشگاه یوهانس گوتنبرگ آلمان است؛ اما بی‌تردید، شیفندگان ادب فارسی با کتاب «آینه‌جام» او در حوزه حافظ‌پژوهی آشنا هستند. جلال خالقی مطلق نیز از ادیبانی است که نام او با شاهنامه فردوسی گره‌خورده است و شاهنامه‌پژوهان می‌دانند که نسخه منقح شاهنامه که اکنون در دانشگاه‌های ایران تدریس می‌شود، به تصحیح اوست. خالقی مطلق دانش آموخته رشته شرق‌شناسی از دانشگاه کلن آلمان است. در مثنوی پژوهی نام د کتر علی اصغر حلبی روی شرح مثنوی در پنج مجلد می‌درخشد. د کتر علی اصغر حلبی دانش آموخته مقطع کارشناسی در رشته فلسفه از دانشگاه تهران و دارای مدرک د کترای فلسفه از انگلستان است.

خرمشاهی، کاتوزیان و شایگان بهاء‌الدین خرمشاهی یکی دیگر از پژوهشگران عرصه ادبیات است که شرح او بر غزلیات حافظ با دقت و ریزبینی بسیار همراه است و شیفتگان خواجه شیراز را به خود جذب می‌کند. خرمشاهی نیز پس از هاگردن رشته پزشکی، ابتدا لیسانس ادبیات گرفت و سپس در رشته کتابداری به دریافت دانش‌نامه کارشناسی ارشد نایل شد. د کتر محمد علی همایون کاتوزیان که به‌سعدی عشق می‌ورزد و کتاب او بانام «سعدی، شاعر عشق و زندگی» به‌همین نکته اشاره دارد، تحصیلات رسمی و دانشگاهی را در مقطع د کتر ادر رشته اقتصاد و جامعه‌شناسی گذرانده و دانش آموخته دانشگاه آکسفورد انگلستان است. داریوش شایگان را با کتاب «پنج اقلیم حضور» می‌شناسیم. دانشمندی که د کترای هندشناسی از دانشگاه سوربن فرانسه داشت؛ ولی آثاری در حوزه نقد و تحقیق در متون ادب فارسی از خود به‌جا گذاشته که نشان از دغدغه او در این حوزه است.

تبدیل می‌شود و نمی‌تواند با محیط اطرافش ارتباط برقرار کند.

بتهوون و مرگ

در تحقیقات روان‌شناختی درباره شخصیت لودویگ ون بتهوون (۱۷۷۰-۱۸۲۷)، یافتن انتقال آشکار داستان زندگی او به آثارش بسیار دشوار است.

بتهوون از بیماری‌های متعددی رنج می‌برد که برخی از آن‌ها جدی‌تر از سایر بیماری‌هایش بود. اگر چه او با همه این بیماری‌ها با نگرش رواقی (شاخه‌ای از نگرش اخلاق شخصی) رفتار می‌کرد، اما در یک مورد از بیماری‌ها معتقد بود که همان بیماری باعث مرگ او می‌شود؛ اما با وجود این، بتهوون احساس می‌کرد هنوز چیزهای زیادی برای ارائه به دنیا دارد و نمی‌تواند دنیا را ترک کند.

هنگامی که بتهوون موفق شد با الهام از این تجربه بهیود یابد، یکی از زیباترین آثارش را ساخت که این اثر «سرود مقدس شکرگزاری یک فرد بهیود یافته به خدا، در حالت لیدیایی» نام‌گذاری شده است. بر اساس تجربه در زمینه‌های مختلف، پدیدآورندگان، محققان و روان‌شناسانی که زندگی‌نامه‌را از دیدگاه روانکاوی می‌پرسند، غیرممکن بودن جدا کردن چیزی که فرد از آن رنج می‌کشد یا جدا کردن آرزوها از آثار هنری سخن به میان می‌آورند. با این حال، انعکاس احوال شخصی هنرمند در آثارش، همیشه آن قدر مستقیم یا واضح نیست بلکه گاهی بیشتر نامدین یا استعاری است. البته همه هنرمندان آگاهی ندارند که در نوشتن آثارشان در حال انجام آن هستند.

منبع: Conversation

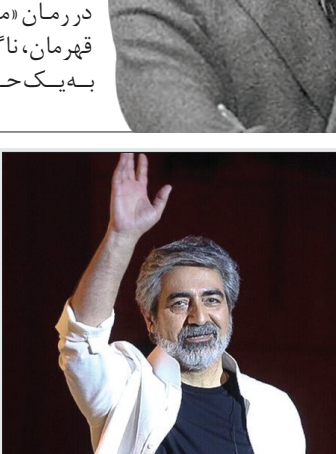
سناتور جوزف مک کارتی در دهه ۱۹۵۰ در ایالات متحده انجام می‌شد. میلر در باره این اثر بیان کرد که ماهیت نمایش نامه‌اش گناه خیانت به همسر است که جان پراکتور، قهرمان نمایش نامه «بوته آزمايش» در زندگی خصوصی خود این گناه را در خود احساس می‌کرد. این همان گناهی است که میلر را نیز آزار می‌داد و دقیقاً در این اثر پیاده‌سازی شده است.

چرا کافکا خود را حیوانات موزی

مقایسه می‌کرد؟ با خواندن رمان «حکم» کافکا، منطقی است که فکر کنیم باید نوعی درگیری مشابه در زندگی واقعی نویسنده وجود داشته باشد. این همان چیزی است که تادشولتز، روان‌شناسی که آثار فراوانی دارد، در مقاله خود به نام «پشت‌نقاب‌ها» از آن حمایت می‌کند. در داستان حکم، پدری پسرش را به‌سختی به مرگ با غرق شدن محکوم می‌کند، آرزویی که پسر با انداختن خود به رودخانه برآورده می‌کند.

کافکا در نامه‌ای به پدرش، پدر را به دلیل رفتارهایش که به آزارهای عاطفی فراوانی برای او منتهی شده، سرزنش می‌کند. این نویسنده در رمان «مسخ» خود را حیوانات موزی

مقایسه می‌کند و به‌وضوح نشان می‌دهد که پدرش چه احساسی در او ایجاد کرده است. در رمان «مسخ» قهرمان، ناگهان به یک‌حشره

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در پیامی به مناسبیت در گذشت حسین زمان نوشت: از او که جزو خوانندگان مطرح موسیقی پاپ در دوره معاصر بود، آثاری باقی ماند که موجب جاودانگی خاطرش خواهد بود.

بازتاب زندگی شخصی در آثار غول‌های هنری جهان

نگاهی روان‌شناسانه به انعکاس زندگی فردی هنرمندان در خلق آثار ماندگارشان

درونی خود را از طریق هنر بیان می‌کند.

ایده نمایش نامه «بوته آزمايش» اثر تور میلر چگونه به وجود آمد؟

جیمز دبلیو اندرسون، روان‌شناس مشهوری که در طول زندگی حرفه‌ای خود به مطالعه هنرمندان می‌پردازد، آثار متعددی در باره آثار تور میلر (۱۹۱۵-۲۰۰۵) منتشر کرده است. او در مقاله‌اش بانام «روان‌شناسی خلاقیت هنری» با رجاع به آثار تور میلر و نمایش نامه «بوته آزمايش» بیان کرد که نمایش نامه‌نویس به‌خوبی از تأثیر زندگی شخصی‌اش بر کارش آگاه بوده است. اثر معروف آثار تور بانام The Crucible «بوته آزمايش»؛ محاکمه زنان به جادوگری در سیلم، ایالت ماساچوست را در قرن هفدهم روایت می‌کند. میلر از طرح داستان برای انتقال ترس‌ها و تجربیات خود در دوران مک کارتیسم استفاده کرد. این آزار و شکنجه‌ها به رهبری

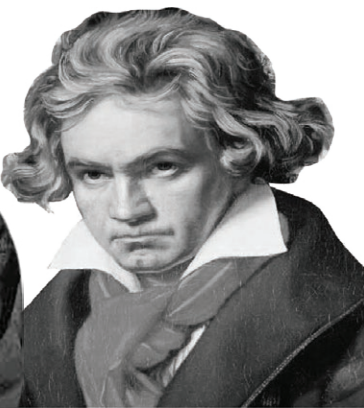

مترجم: پروانه موققی

calture@khorasannews.com

آیا تابه‌حال به این فکر کرده‌اید وقتی یک نویسنده، هنرمند یا آهنگ‌ساز اثر خاصی را خلق می‌کند، چه چیزی در ذهن او می‌گذرد؟ او در دنیای روان‌شناسی، زندگی‌نامه‌ای که از دیدگاه روانکاوی نوشته شده باشد، ارزش فوق‌العاده‌ای پیدا می‌کند. این روش تحقیق از دیرباز مورد توجه سیاستمداران، رهبران جنبش‌های اجتماعی و هنرمندان قرار گرفته است.

با این روش می‌توان هنرمندان، روان‌شناسان و تکامل شخصیت آن‌ها را در طول زمان و رابطه میان آن‌ها با آثارشان را کشف و تحلیل کرد. روان‌شناسان روزگارا در نظر دارند کشف کنند چگونه یک هنرمند به‌طور بالقوه، تعارضات

با این روش می‌توان هنرمندان، روان‌شناسان و تکامل شخصیت آن‌ها را در طول زمان و رابطه میان آن‌ها با آثارشان را کشف و تحلیل کرد. روان‌شناسان روزگارا در نظر دارند کشف کنند چگونه یک هنرمند به‌طور بالقوه، تعارضات

بدرقه «حسین زمان» به آرامگاه ابدی

آهنگ‌ساز و ترانه‌سرا، خیلی زود مورد توجه مخاطبان قرار گرفت و آلبوم‌های او به‌ویژه شب دلنگی و قصه شب با استقبال قابل توجه مخاطبان مواجه شد. مدیرعامل خانه موسیقی در آیین خاک سپاری این خواننده سرشناس، اظهار کرد: اظهارات زمان هنرمندی متعهد و اندیشه‌ورز و از پیش‌قروان موج جدید موسیقی پاپ از سال‌های آغازین دهه ۷۰ بود که نشان داد هنر را برای سرگرمی و تفریح انتخاب نمی‌کند. همچنین مدیرکل دفتر موسیقی

پیکر زنده‌یاد حسین زمان از خوانندگان پرآوازه موسیقی پاپ، روز گذشته با حضور اهالی موسیقی و مردم در قطعه هنرمندان بهشت زهرا (س) تشییع و به خاک سپرده شد. به گزارش ایرنا، شب دلنگی، قصه شب، شاپرک، مشق عشق، قصه نگفته و قرار عاشقی، مجموعه آلبوم‌های زمان، طی حدود ۲۵ سال فعالیت حرفه‌ای این خواننده را تشکیل می‌دهد. این خواننده به دلیل جنس صدای خاص خود و البته همکاری با چهره‌های شناخته‌شده

ناگهان شعر

محمد قهرمان

پایم شکسته نیست ولی راه بسته است روزی دهند راه که پایم شکسته است زان‌پیشتر که غم برسد، فکر چاره کن در نیمه‌های شب، در میخانه بسته است ای شبنم سرشک، ز افتادنت به خاک گرد غمی به خاطر آن گل نشسته است از شور زار عمر، جوانی چو باد رفت پنداشتی که آهوی از بند جسته است در برگ سبز، چند گریزم چو برگ زرد؟ پیوند من ز شاخه هستی گسسته است محتاج موم‌سای لطف تو مانده‌ام اکنون که در هوای تو با لم شکسته است ای نور دیده، مردم چشمم ز شوق تو همچون نگاه، به سرم‌زگان نشسته است از خواب مرگ، بستر راحت فکن مرا کاین ره‌نورد، بس که دیده‌است خسته است ***

عبدالجبار کاکایی

کجا جدا شوم از تو که بعد از آن توباشی کسی که داده‌ام را از خودم امان، توباشی کجای زندگی ام دست می‌دهد که به تلخی گریزم از تو و آغوش مهربان، توباشی کجای گریه بخندم، کجای خنده بگریم که پشت گریه و لبخند، تو امان توباشی کدام قصه بسازم که بی‌بی‌تورنگ نبارد کدام شعر بخوانم که در دهان توباشی به ر غم عشق من و تو، سپاه بددلی و شک هزار جهد بگردند در جهان، توباشی تو را اگر چه نمی‌یابمت، هنوز بر آنم که در مکان تو نگنجدی که در زمان توباشی هزار چشم تو از هر کجاست خیره به سویم کجایگاه کنم که این و آن توباشی ***

سعید بیابانکی

به نام عشق که زیباترین سر آغاز است هنوز شیشه غزل درش باز است جهان تمام شد و ماه‌پارهای زمین هنوز هم که هنوز است کارشان ناز است هزار پند به گوشم پدر فشر دو گفت که عشق حادثه‌ای خانمان بر انداز است پدر گفت چه رازی است این که تنه‌عشق کلید این دل نا کوک ناخوش آواز است چقدر عشق شریف است و دست و دل باز است بگوهر آن چه دلت خواست را به حضرت عشق چرا که سنگ صبور است و محرمر از است ولی بدان که شکار عقاب خواهد شد کیوتری که زیادی بلند پرواز است

غلط‌نویسیم

آباد/آبادان

این دو واژه همگون و دارای هویت دستوری یکسان‌اند و به‌عنوان صفت می‌توان آن‌ها را به‌جای یکدیگر به کار برد، چه به معنای حقیقی و چه به معنای مجازی: «صمیم دولت سامانیان بود و جهان آباد و ملک بی‌خشم و لشکر فرمانبردار و روزگار مساعد و بخت موافق» (چهار مقاله، ۶۲-۶۳)؛ «من در همه زمین پارسی گویان شهری نیکوتر و جامع‌تر و آبادان‌تر از اصفهان ندیدم» (سفرنامه ناصر خسرو، ۱۲۴) تنها در یک مورد آبادان را نمی‌توان جانشین آباد کرد و آن در ترکیب «آباد بر» به معنای «آفرین بر» است این معنی، امروزه منسوخ شده است؛ جانامی ده‌چه جای خواب است امشب /آباد بر آن که او خراب است امشب (عطار، مختار نامه)

آبان/آبان

نام ماه هشتم سال شمسی؛ معمولاً آبان را اصیل و آبان، انادرست می‌شمارند ولی آبان نیز کم‌وبیش در متون معتبر فارسی به کار رفته است و نمی‌توان آن را غلط دانست.

آمید/امید

به تخفیف یا به تشدید «م»، هر دو تلفظ درست است و هر دو در متون معتبر فارسی به کار رفته است.

انبیان/انبانه

به معنای کیسه بزرگی از پوست گوسفند. این دو واژه همگون‌اند و در جمله ارزش یکسان دارند و در معنای حقیقی و مجازی می‌توانند جانشین یکدیگر شوند. به دکان آرد فروش شدیم و یک جوال آرد بستندیم و به دکان قصاب رفتیم یک انبان پیه بستندیم. (تاریخ‌نامه طبری)

بر گرفته از کتاب «غلط‌نویسیم» ابوالحسن نجفی

درنگ

جای واقعا خالی کنسرت‌های سنتی

بهیودی‌نیا—از حدود سه سال پیش که بیماری کشنده کرونا نفس جهان را به شماره انداخت، نه‌تنها انسان‌ها بلکه هنرهای مختلف که موسیقی هم جزئی از آن‌هاست، از آسیب‌های این بیماری بی‌نصیب نماندند. بعد از فروکش کردن این بیماری اگر چه در دیگر نقاط دنیا با راه افتادن کنسرت‌ها حال‌وروز موسیقی کمی بهتر شد و هنرمندانشان به صحنه بازگشتند اما در کشور ما هنوز هنرمندان بزرگی وجود دارند که به دلیل بی‌مه‌ری و بی‌برنامگی مسئولان فرهنگی و هنری کشور، گوشه‌نشینی اختیار کرده‌اند. بی‌تردید در این میدان، بیشترین ضربه متوجه موسیقی سنتی است.

بی‌برنامگی در حمایت از هنرمندان موسیقی سنتی

در روزگاری که گوش بسیاری از مسئولان صدور مجوزها متوجه خوانندگان موسیقی‌هایی از قبیل بوم‌بوم‌ها و زوم‌زوم‌هاست و دلالتان بازار موسیقی، تنها به درآمدی‌شان فکر می‌کنند هنرمندان عرصه موسیقی سنتی و موسیقی اقوام کشورمان در سکوت محض به گذران زندگی می‌پردازند. البته دلیل پایین آمدن میزان تولید موسیقی فاخر آن‌هم از نوع سنتی آن‌را نه در امروز که باید در چند دهه پیش جست‌وجو کرد، ریشه‌ای که شاخ و برگ‌هایش به امروز کشانده شده است. بی‌تردید اگر کارشناسان، چاره‌اندیشی نکنند، موسیقی اقوام‌وستی کشورمان که آن‌رامی‌توان برگی‌زرین از شناسنامه وطن دانست، در آتش غفلت می‌سوزد و خاکسترش نیز به باد می‌رود.

صحنه در تسخیر فالش‌خوان‌ها

برخی اجراهای پرحاشیه و بی‌کیفیت در ماه‌های گذشته، فروش بلیت‌های فوق‌سخرانی، اعتراض برخی از خوانندگان به حضور دلالتان و مافیای موسیقی، موسیقی و ترانه‌های بی‌دروپیکر و مشکلاتی از این‌دست، این‌حقیقت را یادآوری می‌کند که مسئولان این حوزه در دو دهه گذشته نظارت چندان دقیقی بر تولید آثار فاخر این حوزه نداشته‌اند. در روزگاری که برخی خوانندگان که کمترین آموزش را در زمینه موسیقی ندیده‌اند و به لطف نرم‌افزارهای ویرایش صدا در حال اجراهای پرشمار صحنه‌ای هستند، تعداد زیادی از خوانندگان صاحب‌سبک، سکوت کرده‌اند و در ماه‌های گذشته شاهد انتقادهایی از سوی این هنرمندان بوده‌ایم که متأسفانه بازهم شنیده نشد. سؤال این جاست که مسئولان چگونه و با چه رویکردی قرار است به حمایت از بزرگان موسیقی سنتی و موسیقی اقوام به‌عنوان سرمایه‌های اصیل کشور بپردازند؟ و سؤال مهم‌تر این که آیا مسئولان این حوزه در روزگار صداهای نا کوک، اصلا حواسشان به موسیقی سنتی کشورمان هست؟

خبر

در دومین روز نمایشگاه کتاب چه گذشت؟

دومین روز نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با افتتاح غرفه تاجیکستان و بخش بین‌الملل آغاز و در میانه‌روز طبق پیش‌بینی هانسبتا شلوغ شد. به گزارش ایسنا، پنج‌شنبه، ۲۱ اردیبهشت‌ماه، در افتتاحیه غرفه مهمان ویژه در نمایشگاه کتاب، تاجیکستان آغازگر خبرهای رسمی نمایشگاه در روز دوم بود و در ادامه وزیران فرهنگ تاجیکستان و ایران از غرفه‌های بخش بین‌الملل دیدن کردند. در این بازدیدها، غرفه ترکیه یکی از نسخه‌های قدیمی مثنوی معنوی را به وزیران فرهنگ ایران و تاجیکستان اهدا کرد. در ادامه نشست‌های هم‌موضوع گسترش تعاملات فرهنگی ایران و تاجیکستان برگزار شد که در آن بر تعمیق روابط فرهنگی و تأثیر نمایشگاه کتاب بر این موضوع تأکید شد. همچنین در پایان این روز علیرضامضانی، سخنگوی نمایشگاه از فروش بیش از ۱۱ میلیارد تومانی در بخش مجازی خبر داد.

"آگهی توانسنجی و مناقصه" (نوب‌اول)

شهرداری نیشابور در نظر دارد امورات رفع سد معبر مناطق دوگانه شهرداری نیشابور را طبق شرایط ذیل از طریق برگزاری توانسنجی و مناقصه برای مدت دوسال به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید لذا از کلیه متقاضیان حقوقی واجد صلاحیت قانونی دعوت به عمل می‌آید جهت دریافت اسناد مناقصه و اطلاعات تکمیلی به سامانه ستاد ایران به آدرس www.setadiran.ir مراجعه نمایند. کلیه جزئیات در اسناد مناقصه درج شده است.

- مهلت دریافت اسناد مناقصه: تا ساعت ۱۴ مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۱۴
- آخرین مهلت ثبت پیشنهاد قیمت در سامانه ستاد ایران (www.setadiran.ir) تا ساعت ۱۴ مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۱۴
- هزینه آگهی روزنامه به عهده برنده مناقصه می‌باشد.

ردیف	عنوان مناقصه	مبلغ برآورد (بابت سال اول قرارداد-ریال)	مبلغ سپرده شرکت در مناقصه(ریال)	مدت قرارداد
۱	واگذاری امورات رفع سد معبر مناطق دوگانه شهرداری نیشابور	۶۲/۵۱۳/۷۷۱/۸۲۸	۳/۱۴۶/۰۰۰/۰۰۰	۲ سال

محمود رضا احمدی نیا – معاونت توسعه و مدیریت منابع شهرداری نیشابور